

<http://ev-opinie.nl/forums/viewthread/233/>

Margareth Runderkamp als Gods gift aan de SKOV

In opperste verbazing las ik het interview van Eddie Veerman met SKOV-bestuurder Margareth Runderkamp in de Nivo. Eddie, die ik toch ken als een getalenteerd en streetwise interviewer lijkt slaafs aan de voeten van Margareth te hebben gezeten om vol bewondering haar verhaal op te schrijven hoe goed ze wel is. Had hij haar niet moeten behoeden voor dit volstrekt narcistische betoog dat vooral gaat over de voortreffelijkheid van Margareth? Wie zich op [de wijze van Margareth](#) in een krant wendt tot het publiek en daardoor een publieke persoon wordt, zal rekening moeten houden met kritiek. Daar heeft ze moeite mee.

In het laatst bekende rapport van de Onderwijsinspectie haalt DBC een mager genadezesje. De school die ooit het predicaat ‘excellent’ kreeg, bungelt nu in het rijtje van de degradatiekandidaten die fors moeten investeren om weer mee te kunnen doen op het niveau waarop goed onderwijs wordt gegeven. Dat is Margareth wel toevertrouwd. Ze gaat het onderwijspersoneel in hun kracht zetten. Ze schrikken soms van haar, bekent ze: “Ik zie wel eens dat leerkrachten huiverig zijn wanneer ik binnenkom. Ik breng misschien wat energie mee.” Ja, energie heeft ze, dat blijkt uit iedere alinea van het interview. Maar is dat de reden waarom leerkrachten huiverig worden, of is het haar inmiddels gevestigde reputatie in de organisatie.

Heeft ze het laatste inspectierapport wel gelezen? Ik vrees van niet wanneer ik lees: “Wat zou ons aanbod moeten zijn, hoe blijven we met dat aantal leerlingen een excellente school met een fantastisch aanbod.” “Hoe blijven we een excellente school”, is geen erg realistische vraag. Onder Schermer en Braakman is de school behoorlijk afgezakt en die twee mensen spelen nog steeds een belangrijke rol in de organisatie.

Transactionele analyse

In het interview schildert ze zichzelf af als deskundige in [Transactionele Analyse](#). Dat is in Nederland vooral bekend geworden door het veel gelezen boek: ‘Ik ben o.k, jij bent o.k’. Het is in feite een communicatietheorie waarin mensen drie posities kunnen innemen. Als je als ‘ouder’ reageert, kun je bij de ander het ‘kind’ oproepen dat zich verzet omdat de ouder een ‘niet o.k’

boodschap afgeeft. De oplossing ligt in het elkaar als volwassene benaderen en elkaar te respecteren. Het is zowel een zinvolle als tekortschietende theorie. Critici verwijzen vooral naar de versimpeling van wat er tussen mensen gebeurt.

Margareth blijkt in het interview een overtuigd aanhanger te zijn van het model. Dat betekent dat ze vooral ‘ik ben o.k, jij bent o.k-boodschappen’ aan haar omgeving zou afgeven. Dat kan ook een trucje worden, daar kom ik later op terug. Uit het interview blijkt niet dat ze het consequent toepast. Het incident met de onterecht ontslagen ITC-medewerker. Laat dat zien. Bij consequent toegepaste Transactionele Analyse zou het nooit tot ontslag zijn gekomen. Terugkijkend op de gebeurtenis zegt ze dat de kantonrechter bevestigde dat ze eigenlijk wel gelijk had en er verder van heeft geleerd. Hier kiest ze de positie van de ouder. De ICT’r was niet o.k. Wat ze ervan heeft geleerd, lezen we niet. Ik vroeg me af wat iemand met zoveel ervaring als Margareth nog zou moeten leren om te voorkomen dat ze zo’n merkwaardige fout maakt.

Ook haar critici zendt ze een ‘niet o.k-boodschap’. Die mensen leven in het verleden, zegt ze: “Als je dan de stukken op sociale media ziet, het zijn maar een paar mensen die schrijven, maar dat komt voort uit een machtsfactor uit het verleden. Ik heb ook begrepen dat er meerdere stukken klaarliggen om op geëigende momenten weer de sociale media te worden ingeschoten. Ik hoop dat mensen die dat lezen het op de juiste waarde kunnen schatten.”

Dat mensen schrijven uit betrokkenheid en bezorgdheid ontgaat haar volledig. Ze zijn ‘niet-o.k’, is haar boodschap en hoopt dat de mensen die zulke dingen lezen dat begrijpen.

Een kind is een onbeschreven blad

Toen ik dat las in haar interview, schrok ik helemaal. “Vanuit de filosofie dat we allemaal als onbeschreven blad worden geboren, dat je als kind heel kwetsbaar bent, continue je omgeving observeert en jezelf gedrag aanleert dat jou helpt in de situatie waarin jij verkeert”, zegt ze. Een bestuurder die leiding geeft aan een grote onderwijsorganisatie en haar visie in die organisatie wil planten, zou een gezonde pedagogische visie moeten hebben. Die heeft ze duidelijk niet. Met haar visie behoort ze tot een kleine minderheid in onderwijsland. In de pedagogie woedt al decennia het ‘nature-nurture-debat’. Daarbij gaat het om de vraag: hoeveel heeft een kind bij de geboorte meegekregen en hoeveel is aangeleerd. Tegenwoordig gaat het debat richting verzwaring van het aandeel ‘nurture’. Daarbij gaat het niet alleen om

wat een kind aan eigenschappen van de ouders heeft geërfd, maar ook om wat een kind via epigenese heeft meegekregen van de ervaringen van de ouders. Dat een kind een ‘onbeschreven blad’ is, kan worden bestempeld als een extreme opvatting die bij consequente toepassing in een onderwijsmodel tot ongewenste resultaten kan leiden. Een kind moet leren omgaan met wat het heeft geërfd.

Over de centen en organisatie

De SKOV is rijk geworden door zuinigheid en efficiency. Op bovenschools niveau door een lage overhead en op financieel niveau door het postcodemodel. Ouders kunnen niet kiezen voor een school, ze krijgen door de SKOV een school toegewezen. Daardoor is het de SKOV gelukt om altijd een zeer hoge bezettingsgraad te realiseren die financiële voordelen gaf. Margareth bekritiseert dat model niet. Ze neemt het over en trekt daar de conclusie uit dat de scholen identiek moeten zijn en hooguit marginaal een eigen identiteit kunnen hebben. Ouders kunnen niet voor zo’n identiteit kiezen. Scholen mogen onderling niet veel van elkaar verschillen en dat betekent dat ouders ook niet kunnen kiezen voor verschillende onderwijsmodellen zoals bijvoorbeeld een Vrije School of Montessorischool. Wie dat wel wil moet kiezen voor een school buiten de SKOV. Met kleine kinderen is zo’n keuze niet gemakkelijk. Nagenoeg alle jonge kinderen komen dan ook terecht op zo’n eenheidsworstenschool. Pas bij de keuze voor Voortgezet Onderwijs wordt zichtbaar dat ouders steeds vaker de SKOV de rug toekeren.

Het postcodemodel is in feite een dwangmodel dat ouders geen keuze laat. In een samenleving als de huidige is dat een onvoorstelbare situatie.

Transactioneel geanalyseerd is het dwingelandij die de vrijheid ernstig beperkt. De critici van dit model zijn dus ook ‘niet-o.k’. Degene die financieel profiteert van het model is de SKOV. Het is ook niet kindvriendelijk.

Over de kritiek op het toezichthoudend bestuur laat Margareth zich niet uit. Toch is die kritiek zeer gefundeerd en mede gebaseerd op is op de [‘code goed bestuur’](#) van de onderwijsraad voor VO. De zittingstermijnen worden bij de SKOV overtreden en Inge Schermer had nooit geen bestuurslid mogen worden.

Een narciste als bestuurder

De goede lezer van het interview kan niet echt uit onder de conclusie dat Margareth zichzelf geweldig vindt. Als ze in de spiegel kijkt ziet ze een geweldige vrouw met een fantastische visie. Waar ze ook komt veranderen

dingen en dat vindt ze geweldig. Ze krijgt ook overal complimenten. Regelmatig raakt ze verrukt wanneer ze bloemen ziet opschieten uit het zaad dat ze heeft gestrooid.

Narcisten schoppen het nog al eens tot directeur of bestuurder. Ze leunen altijd op een trouwe aanhang die de narcist (met enige overdrijving mijnerzijds) ziet als Gods vertegenwoordiger op aarde. Die trouwe aanhang wordt gekweekt. Wie niet meegaat in de aanbidding, wordt verwijderd. Narcisten doen niet aan transactionele analyse. In dat model zijn ze altijd 'de ouder' die geen kritiek duldt. Critici zijn voor de narcist 'niet-o.k.'. De narcist laat weinig ruimte voor andere opvattingen dan de zijne/hare. Zijn/haar visie is dominant. Die functioneert vooral in haar eigen directe omgeving die haar een machtsbasis verschaft. Ze steunen haar in het scheppen van een hiërarchische organisatie waarin haar spelregels dominant zijn. Zo houdt een narcistisch bestuurder controle. Een van de eerste dingen die Margareth deed was de overhead uitbreiden.

Ik kan me voorstellen dat leerkrachten huiverig worden. Wie het nog niet helemaal beseft, zal aan zijn water voelen dat er iets niet klopt. Bezie het vanuit de kennis over narcisme. Is mijn boodschap. De Transactionele Analyse van Margareth is een trucje van iemand die het in haar eigen voordeel gebruikt.

Ik ga voorspellen dat het de komende jaren niet goed zal gaan met de SKOV. Kwalitatief goede mensen zullen gaandeweg de organisatie verlaten. De blijvenden zullen apathischer worden en zich gedekt houden. Het verschil tussen ideaal en werkelijkheid zal steeds schrijnender worden.

Ik deel uitgaande van mijn eigen overwegingen de slotconclusie van oud-leraar Jos Koenen die [zijn betoog](#) besluit met het oordeel dat Margareth moet opstappen.